

خط نستعلیق یکی از خطهایی است که در نوشتن متنهای فارسی، اردو و گاه عربی بکار میرود. این خط بیشتر در ایران رواج دارد و خوشنویسان ایرانی بیشتر با این خط به هنرنمایی میپردازند.

مروری مختصر بر تکامل این خط

در اواخر سدهی هشتم و اوایل سدهی نهم هجری یعنی در عهد تیموری از درآمیختن دو خط نسخ و تعلیق خوشنویسی جدیدی برای خط فارسی در ایران بهوجود آمد که «نسخ تعلیق» نامیده شد و بعدها به نام «نستعلیق» شهرت یافت.

خط نستعلیق دومین خط خاص ایرانیان میباشد. خط نستعلیق فاقد علایم زیر و زبر و پیش است و با توجه به ظرافتها و گردشهای لطیفی که در حرکتها و شکل حروف دارد کمکم جایگاه خود را در خوشنویسی جهان باز کرد. برخی آن را «عروس خطوط اسلامی» میگویند.

ابداع خط نستعلیق را به هنرمندی به نام میرعلی تبریزی نسبت دادهاند. وی در اوایل قرن نهم هجری میزیسته است. نقش میرعلی تبریزی در تدوین نستعلیق آنچنان مهم و اساسی بود که استادان بعدی از وی به عنوان ابداع کننده نام بردند.

از دیگر کسانی که در تکامل خط نستعلیق نقش داشتهاند میتوان از «سلطان علی مشهدی» و «میرعلی هروی» نام برد. اما هنرمندی که نستعلیق را به اوج تکامل و زیبایی رساند «عمادالحسنی قزوینی» معروف به «میرعماد» بود که در قرن یازدهم و در دوره صفویه زندگی میکرد. میر عماد با ابتکار و خلاقیت خود و مهارت بالایی که در نستعلیق بهدست آورد دارای سبک و مکتبی شد که هنرمندان خوشنویس سالیان بسیار پس از او از سبک وی پیروی کردند.

در قرن سیزدهم سبک و شیوهی جدیدی در نستعلیق بوجود آمد. این کار بهوسیله هنرمندی به نام «محمد رضا کلهر» صورت گرفت. در زمان کلهر صنعت چاپ به روش چاپ سنگی به ایران آورده شد. ظریف بودن حروف مانعی برای چاپ سنگی نستعلیق بود و همین امر سبب گردید که کلهر با تغییراتی در سبک و روش میر عماد شیوه تازه‌ای را برای نستعلیق بوجود آورد که مناسب برای صنعت چاپ باشد.

نوعی از خط نستعلیق معروف به شکسته نیز در ایران رایج شد و خوشنویسان در این عرصه نیز آثاری پدید آوردهاند.

در دهه‌های اخیر هنرمندانی خط نستعلیق را با روشهای نقاشی ترکیب کردهاند و نوعی زمینهنوی هنری بهنام نقاشیخط بهوجود آوردهاند.

برخی از خوشنویسان نستعلیق

- [میر علی تبریزی](#)
- [سلطان علی مشهدی](#)
- [میر علی هروی](#)
- [میر عماد حسینی](#)
- [میرزا غلامرضا اصفهانی](#)
- [امیر نظام گروسی](#)
- [علی اکبر بگاہ قزوینی](#)
- [حمید رضا قلیچ خانی](#)
- [غلامحسین امیرخانی](#)
- [سید محمد ایشان حسینی](#)
- [مجتبی سیزه](#)
- [داود رزمجو](#)
- [عبدالمجید طالقانی](#)
- [سید محمد داؤد الحسینی](#)
- [سید محمد سعید حسینی](#)
- [سید محمد صدیق حسینی](#)
- [سید حمایت ا□ حسینی](#)
- [عزیز الدین وکیلی فوقلزایی](#)
- [میر عطا محمد حسینی](#)
- [سید عطا محمد شاه قندهاری](#)
- [فیض محمد زکریا فیضی کابلی](#)
- [محمد رشید شیخ الاسلامی کردستانی](#)

از: ویکیپدیا؛ دانشنامه‌ی آزاد